

SEC M1-1: Siviili-ilmailun turvahenkilöstön palvelukseen ottaminen, koulutus ja hyväksynät

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Määräys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 300/2008 yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä (turva-asetus), sekä siihen liittyvään komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) N:o 2015/1998 yksityiskohtaisista toimenpiteistä ilmailun turvaamista koskevien yhteisten perusvaatimusten täytäntöönpanemiseksi (täytäntöönpanoasetus). Turvatoimia suorittavan henkilöstön palvelukseen ottamisesta ja koulutuksesta säädetään turva-asetuksen liitteen I luvussa 11 ja tarkemmin täytäntöönpanoasetuksen liitteen luvussa 11. Kansallinen määräys SEC M1-1 täydentää edellä mainittuja EU-asetuksia määräämällä mm. vaadittujen viranomaishyväksyntöjen hakumenettelystä ja myöntämisen edellytyksistä.

Määräystä tulee lukea aina rinnakkain asetusten kanssa. Pelkästään määräyksen lukeminen ei anna kattavaa kuvaa siviili-ilmailun turvaamista koskevasta sääntelystä. Tämän määräysmuutoksen tarkoituksena on ottaa huomioon täytäntöönpanoasetukseen viimeksi tehdyt muutokset. Merkittävin asetuksesta johtuva, vaatimusten sisältöön vaikuttava muutos on, että turvahenkilöstön teoria- ja kuvantulkintakokeet muuttuivat viranomaisen hallintaan. Merkittävimpiä kansallisia muutoksia ovat räjähdekoiraryhmän koulutusvaatimusten määrittely, turvatarkastajien perehdytystuntimäärien tarkentaminen ja kahden koulutuskategorian yhdistäminen. Samalla määräyksen ajantasaisuus on muutoinkin tarkistettu ja sanamuotoja tarpeen mukaan selkeytetty.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa muutetun määräyksen ilmailulain (864/2014) 95 §:n 3 momentin nojalla, jonka mukaan virasto antaa tarvittaessa siviili-ilmailun turvaamisen edellyttämät tarkemmat määräykset ottaen huomioon Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettut standardit ja suositukset sekä turva-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa Euroopan komission asetuksissa säädetyt vaatimukset.

Tämän määräyksen vastainen toiminta voi olla rangaistavaa liikenneturvallisuuden vaarantamisena tai törkeänä liikenneturvallisuuden vaarantamisena rikoslain 23 luvun 1 tai 2 §:n mukaisesti, siten kuin ilmailulain 175 §:ssä säädetään. Esimerkiksi turvatarkastajana työskentely katsotaan rikoslaisissa tarkoitetuksi muussa lentoturvallisuustehtävässä toimimiseksi. Turvatarkastajan hyväksyntään kohdistuvista hallinnollisista seuraamuksista säädetään ilmailulain 14 luvussa.

Määräyksen tavoite

Saattaa kansallisesti siviili-ilmailun turva-asioiden koulutusasiat ajan tasalle ja vastamaan EU-asetusta.

Määräyksen valmistelu

Määräyshanke käynnistettiin elokuussa 2022 ja liittyy EU -komission 2019 tehtyyn viranomaistarkastukseen. Määräys on valmisteltu Liikenne- ja viestintävirastossa virkautena.

Lausuntopalaute

(Lisätään lausuntokierroksen jälkeen.)

Yksityiskohtaiset perustelut

3.1.2 Vaatimus turvakouluttajahyväksyntään liittyvästä arvioinnista perustuu komission havaitsemaan poikkeamaan. Arvioinnilla varmennetaan turvakouluttajahyväksyntää haavevan henkilön edellytykset toimia turvakouluttajana ja se voidaan tehdä esimerkiksi haastattelemalla hakijaa.

3.4.1/4.3.2 Turvahenkilöstön teoria- ja kuvantulkintakokeet siirtyvät Liikenne- ja viestintäviraston hallintaan komission havaitsemasta poikkeamasta johtuen. Jatkossa Liikenne- ja viestintävirasto vastaa turvatarkastajille pidettävien teoria- ja kuvantulkinnan kokeiden sisällöstä.

3.4.2 Lisätty räjähdekoriryhmän hyväksynnän edellytykset, koska niitä ei aiemmin ole SEC M1-1:ssä kuvattu.

4.1 Tarkastuksissa tehtyjen havaintojen ja poikkeamien perusteella KAT3/3K (11.2.3.3) koulutuskategorian yhdistäminen KAT1K (11.2.3.1) sisältöön selkeyttää lentoasemaoperaattorin ja turvatarkastuksen toimintaa. Sellaisten turvatarkastuspisteiden kautta, joissa tarkastetaan henkilöitä ja käsimatkatavaraa (KAT1/1K), kuljetetaan usein myös lentoasematarvikkeita (KAT3/3K). Koulutuskategorioiden yhdistämisellä pyritään varmistamaan, että turvatarkastajilla on tarvittava osaaminen ja hyväksyntä tarkastaa myös lentoasematarvikkeita.

Alaviitteeksi on lisätty maininta siitä, että koulutuskategoriat ja opintojaksot kuvataan määräyksen liitteenä olevassa taulukossa, ja että mainitut kohtien numerot viittaavat vastaaviin täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1998 liitteen kohtiin.

4.2.2 Turvatarkastajien perehdytystuntimäärien tarkentamisen peruste on turvatarkastuksessa käytössä olevan laitekannan kasvu ja näihin liittyvän lainsäädännön muutokset. Perehdytystuntimäärien tarkentamisella pyritään myös varmistamaan turvahenkilöstön ammattitaitoa. Täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1998 kohdan 11.2.1.3 mukaan asianomaisen viranomaisen on joko määriteltävä tai hyväksyttävä kurssien sisältö.

5.1 Koulutus kategorioihin 3 ja 3K (11.2.3.3) annetaan aina kategorioita 1 ja 1K (11.2.3.1) koskevan määräaikaikoulutuksen yhteydessä, vaikka 3/3K aihealueita ei olisi peruskoulutettu. Perusteena tähän on kyseisen koulutuskategorian yhdistyminen peruskoulutuksessa annettavaan 1/1K (11.2.3.1) sisältöön. Määräaikaikoulutuksen yhteydessä on annettava kaksi tuntia käytännön perehdytystä kategorioihin KAT3/3K, jos kyseisiä kategorioita ei ole tätä ennen perehdytetty.

5.4 Poistettu vaatimus turvaskanneriin liittyvästä kuuden tunnin kuvantunnistuskoulutuksesta ja kokeesta. Turvaskanneri on koulutuksellisesti osa KAT1-toimintoja, eikä turvaskannerin antamien kuvien tulkintaa voida rinnastaa läpivalaisulaitteen antamien kuvien tulkintaan.

Liite: Määräyksen liitteeksi on lisätty taulukko, jossa kuvataan koulutuskategoriat ja niitä vastaavat täytäntöönpanoasetuksen kohdat.

Samalla määräyksen ajantasaisuus on muiltakin osin tarkistettu ja sanamuotoja on tarpeen mukaan selkeytetty.

Arvio määräyksen vaikutuksista

EU-asetuksen vaatimus viranomaisen hallinnoimista ilmailun turva-asioiden kokeista ja sertifiointeista lisää jonkin verran Liikenne- ja viestintäviraston viranomaistyötä kokeiden ja hakemusten käsittelyssä. Samoin asiakkaille aiheutuu maksuja ja hallinnollista työtä hyväksyntöjen hakemisesta. Nämä vaikutukset johtuvat kuitenkin suoraan EU-asetuksesta.

Turvahenkilöstön koulutusohjelmiin on tehtävä muutosten tuomat uudistukset, mutta Liikenne- ja viestintävirasto ei tule laskuttamaan tästä maksuasetuksen mukaista hyväksyntämaksua, koska kyseessä on viranomaisen uusista vaatimuksista johtuva muutos.

Koska myös KAT3/3K (11.2.3.3) -koulutuksen yhdistäminen KAT1/1K (11.2.3.1) -koulutuksen sisältöön on Liikenne- ja viestintävirastosta johtuva muutos, ei muutoksesta seuranneista 11.2.3.3 -kokeista tulla laskuttamaan erillisiä koemaksuja.

Määräysmuutoksella ei ole vaikutuksia turvallisuuteen, ympäristöön, tasa-arvoon tai esteettömyyteen.

Määräyksen aikataulu

Määräyksen on tarkoitus tulla voimaan keväällä 2024.

Määräyksestä viestiminen

Lausuntokierroksesta ja määräyksen valmistumisesta viestitään sähköpostitse ilmailun sääntelyn jakelulistalle ilmoittautuneille sekä Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuille. Lopullinen määräys julkaistaan Finlex-säädöstietopankissa ja viraston verkkosivuilla ilmailumääräyskokoelmassa. Määräyksen muuttumisesta tiedotetaan viraston kotisivuilla ja sähköpostitse, minkä lisäksi eri vaiheissa viestitään kohdennetusti turva-asioiden sidosryhmille.

LIITTEET:

Kommenttikooste